Anadolu Medeniyetlerinin Ortak Mirasa Katkıları

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Hititler:** Anadolu'nun ilk büyük medeniyetlerindendir; başkentleri **Hattuşa**'dır (Çorum – Boğazköy yakınları). Hattuşa 1986'da UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır. Kazılarda binlerce **çivi yazılı tablet** bulunmuştur; bu tabletler başka medeniyetler hakkında da bilgi verir.
- Hititler ile Mısırlılar arasında imzalanan **Kadeş Antlaşması**, tarihteki **ilk uluslararası barış antlaşması** kabul edilir. Bir nüshası İstanbul Arkeoloji Müzesinde sergilenir; bir kopyası da Birleşmiş Milletler binasındadır.
- **Lidyalılar:** Başkentleri **Sard** (Sardes – Manisa)'dır. Ticaretle uğraşmışlar, Efes'ten Mezopotamya'ya uzanan **Kral Yolu**'nu kullanmışlardır. **Parayı icat etmişler**; böylece ticarette takas (değiş tokuş) yerine para kullanılmaya başlanmıştır. Tüccarların mallarına devlet güvencesi vererek ilk kez **sigortacılığı** başlatmışlardır.
- **İyonyalılar:** Batı Anadolu kıyılarında (ör. **Efes, Milet**) deniz ticaretiyle uğraşmış, ticaret şehirleri kurmuşlardır. **Özgür düşünce** ortamında **Tales**, **Pisagor**, **Herodot** gibi bilim insanları yetişmiştir.
- Anadolu medeniyetlerinin **hukuk, ekonomi, bilim ve kültür** alanındaki katkıları insanlığın ortak mirasıdır ve bugün de etkisini sürdürmektedir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Boşlukları doldurunuz.

a) Hititlerin başkenti ..... dır.

b) Lidyalıların başkenti ..... dir.

c) Parayı icat eden medeniyet ..... lardır.

ç) Tarihteki ilk uluslararası barış antlaşması ..... Antlaşması'dır.

2 Eşleştiriniz.

1) Hititler 2) Lidyalılar 3) İyonyalılar

a) Parayı icat ettiler.

b) Kadeş Antlaşması'nı imzaladılar.

c) Tales ve Pisagor gibi bilim insanları yetiştirdiler.

3 Hititlerin başkenti Hattuşa bugün hangi ilimizin sınırları içindedir?

A) Manisa B) İzmir C) Çorum D) Kayseri

4 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

(…) Kadeş Antlaşması Hititler ile Mısırlılar arasında imzalanmıştır.
(…) Lidyalılar ticaretle hiç uğraşmamıştır.
(…) İyonyalılar Batı Anadolu kıyılarında yaşamıştır.
(…) Hattuşa UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndedir.

5 Kavram haritasında İyonyalılarla ilgili bilgiler verilmiştir. Soru işaretli kutuya gelebilecek bir bilgi yazınız.

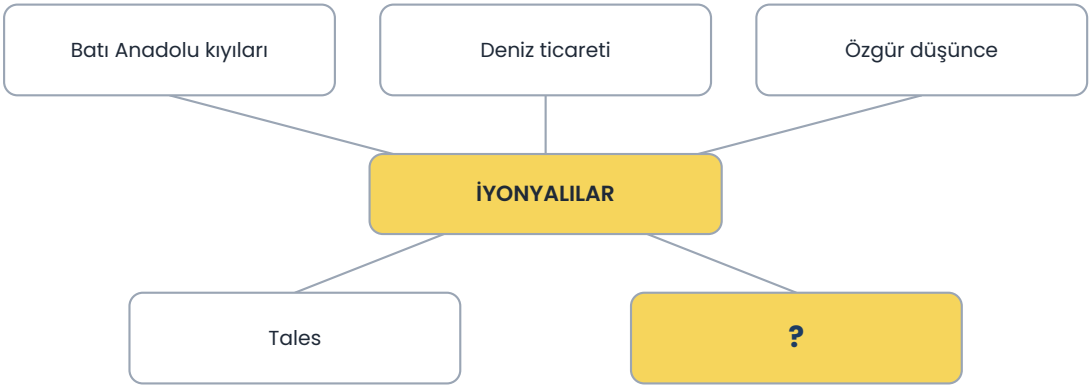

6 Lidyalıların parayı icat etmesinden önce ticaret nasıl yapılıyordu?

A) Kredi kartıyla
B) Ticaret hiç yapılmıyordu
C) Çekle
D) Ürünlerin değiş tokuş edilmesiyle (takas)

7 Hattuşa'da bulunan çivi yazılı tabletlerin önemini bir cümleyle yazınız.

8 Aşağıdakilerden hangisi İyonyalıların yaşadığı şehirlerden biridir?

A) Ninova B) Milet C) Babil D) Ur

9 Lidyalıların kullandığı **Kral Yolu** nereden nereye uzanıyordu?

10 Lidyalıların tüccarların mallarına devlet güvencesi vermesi, bugün hangi uygulamanın başlangıcı kabul edilir?

A) Sigortacılık B) Matbaacılık C) Denizcilik D) Madencilik

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Kartlardaki bilgilerin hangi medeniyete ait olduğunu yazınız.

1. Başkentlerinin girişindeki kapı, taştan aslan heykelleriyle süslenmiştir.
2. Tüccarlar yanlarında ağır ürünler yerine küçük metal sikkeler taşımaya başladı.
3. Bir bilgin, bir güneş tutulmasının zamanını önceden hesapladığı için anlatılarda yer alır.
4. Mısır ile yapılan barış antlaşmasının bir nüshası İstanbul'da sergilenmektedir.

12 Paranın icadı ticareti nasıl kolaylaştırmıştır? İki madde yazınız.

13 Kadeş Antlaşması'nın "modern diplomasinin temeli" olarak görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Devletler arası sorunların savaş yerine yazılı anlaşmayla çözülebileceğini göstermesi
B) Parayı ilk kez kullanması
C) Yazının icat edilmesini sağlaması
D) Tarımı başlatması

14 İyonyalılarda bilim ve felsefenin gelişmesini sağlayan iki etken yazınız.

15 Aşağıdaki katkılardan hangisi **ekonomi** alanındadır?

A) Kadeş Antlaşması B) Hattuşa tabletleri C) Tales'in çalışmaları D) Paranın icadı

16 Şemadaki neden-sonuç ilişkisinde soru işaretli kutuya ne gelmelidir?

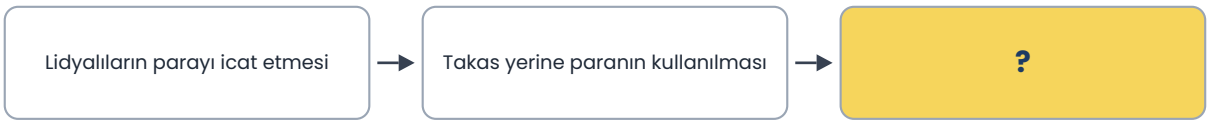

17 Tabloda Anadolu medeniyetlerinin katkıları verilmiştir. Hangi alana ait olduklarını yazınız (hukuk / ekonomi / bilim).

Katkı	Medeniyet	Alan
Kadeş Antlaşması	Hititler	?
Sigortacılık	Lidyalılar	?
Pisagor'un matematik çalışmaları	İyonyalılar	?

18 Hitit tabletlerinin çivi yazısıyla yazılmış olması, Hititlerin hangi medeniyetlerle etkileşim içinde olduğunu gösterir?

A) Uzak Doğu medeniyetleri
B) Amerika'daki medeniyetler
C) Mezopotamya medeniyetleri
D) Hiçbir medeniyet

19 Efes ve Milet gibi İyon şehirlerinin deniz kıyısında kurulmasının bu şehirlere iki katkısını yazınız.

20 Kral Yolu'nun turizme kazandırılmasının, yolun geçtiği bir ilin ekonomisine iki katkısını yazınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Paranın olmadığı bir pazarda (temsilî) **1 koyun = 6 çuval buğday** ve **1 çömlek = 2 çuval buğday** değerindedir.
a) Bir koyun sahibi, koyununu takasla kaç çömlekle değiştirebilir?
b) Çömlekçi koyun almak istiyor ama koyun sahibinin çömleğe ihtiyacı yoksa ne olur? Para bu sorunu nasıl çözer?

22 Aşağıdaki bilgileri okuyunuz.
I. Başkentleri Sard'dır.
II. Ticaret yollarını kullanarak zenginleşmişlerdir.
III. Tüccarlara devlet güvencesi vermişlerdir.
Bu bilgiler hangi medeniyete aittir?
A) Hititler B) Lidyalılar C) İyonyalılar D) Asurlular

23 Kadeş Antlaşması'nın bir kopyasının günümüzde **Birleşmiş Milletler** binasında sergilenmesinin anlamı ne olabilir? Açıklayınız.

24 Anadolu ve Mezopotamya medeniyetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?
A) Birbirleriyle ticari ve kültürel etkileşim içinde olmuşlardır.
B) Katkıları bugün de hayatımızı etkilemektedir.
C) Yazılı belgeler bu medeniyetleri tanımamızı sağlamıştır.
D) Hepsi aynı başkentten yönetilmiştir.

25 "Özgür düşünce ortamı bilimin gelişmesini sağlar."
Bu yargıyı İyonyalılardan örnek vererek açıklayınız. Günümüzde okulunuzda özgür düşünceyi destekleyen bir uygulama örneği veriniz.

26 Hititlerin yaptığı antlaşmaları ve yazışmaları tabletlere kaydetmesi günümüzde hangi uygulamaya benzetilebilir?

A) Tarım ürünlerinin pazarda satılmasına
B) Devletlerin resmî belgelerini arşivlerde saklamasına
C) Okullarda spor yapılmasına
D) Evlerin kerpiçten yapılmasına

27 Tabloda bazı medeniyetlerin katkıları karışık verilmiştir. Hatalı eşleştirmeleri bulup düzeltiniz.

Medeniyet	Katkı
Lidyalılar	Parayı icat ettiler
Hititler	Çivi yazısını icat ettiler
İyonyalılar	Tales ve Herodot gibi bilginler yetiştirdiler
Sümerler	Kadeş Antlaşması'nı imzaladılar

28 Efes'ten başlayıp Mezopotamya'ya kadar uzanan Kral Yolu'nun varlığı aşağıdakilerden hangisine **kanıt** olarak gösterilebilir?

A) Mezopotamya'da tarım yapılmadığına
B) Anadolu'da hiç yerleşim olmadığına
C) Anadolu ile Mezopotamya arasında ticari ve kültürel etkileşim olduğuna
D) Lidyalıların yalnızca denizde ticaret yaptığına

29 Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin katkılarından birini seçiniz. Bu katkı olmasaydı bugün hayatımızın nasıl etkileneceğini açıklayınız.

30 Okulunuzda "Anadolu'dan Dünyaya Miras" adlı bir pano hazırlanacaktır. Panoda Hititler, Lidyalılar ve İyonyalılar için birer başlık ve kısa bir açıklama yazınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**